

Yıkayıp temizlemek mi? Yiyerek hasta olmak mı? Tercihiniz hangisi olurdu?

"Geçtiğimiz yaz... Çiftlikte köy tipi bir ofisim var benim. Orada çay - kahve içeriz ziyaretçilerimizle, gelenler bilir... Manisa - Alaşehir'den genç bir kız geldi oraya. İşte sohbet etmek, haddime değil ama benden biraz akıl almak, şu bu... Şu anda da okuyordur eminim bu satırları, darılmaca, gücenmece yok... Yanlışı görmezden gelmek hiçbir işe yaramıyor. Görmek ve düzeltmek gerek...

Genç kızın babası, Alaşehir'de çekirdeksiz üzüm üreticisi. O bölgedeki tarımdan konuştuk. Çekirdeksiz üzümde dehşet verici ölçülerde kullanılan tarım ilaçlarından, damla sulama ile verilen glikozdan filan. Babası da aynı şekilde yetiştiriyormuş. Attığı ilaçlardan baba da hasta olmuş bu arada.

Dedim ki, "Neden böyle yapıyorsunuz bu tarımı?"; "Bölgenin gerçeği bu..." gibi bir şey söyledi. Tam hatırlamıyorum sözcükleri, yalan olmasın ama ağırlığı maksimize etmek, üzümün üzerinde böcek lekesi vesaire bırakmamak zorunda olduklarını anlattı. Halci jargonu ile yazacak olursam, turfanda, yani sentetik olarak glikoz ile tat verilmiş birinci sınıf üzüm hasat etmeleri gerekliliği... Ürün turfanda girdiğinde fiyat bir misli artar. Olay sadece paraya bağlanıyor sizin anlayacağınız...

Bilmediğim gerçekler değil kızın anlattıkları. Şaşırmadım yani, ama bozuldum hafiften. Bilen de bilir beni, dan dun konuşurum pek çekinmeden. Dedim ki, "Peki bu işin vicdani yönü ne olacak? Neticede çekirdeksiz kuru üzümleri en çok sevenler, tüketenler de ufacık çocuklar... Ben babanı iyi ve iyiyi hak eden biri olarak göremiyorum.". Bu kez de genç kız bozuldu haliyle... Bana söylediği şu oldu, noktasına virgülüne dokunmadan: "Benim babam, evet, sağlıksız tarım yapıyor. Bunun nelere sebep olacağını da biliyor ama babam esasında çok iyi bir insandır. Çünkü bunları beni İstanbul'da okutmak için yapıyor.". Dedim ki, "Pes!". "Muhakeme bu, izan bu, netice bu..".

Aklı başında bir ülkede, ancak kamera şakası olarak sunulabilecek her şeyin bizde tamamen

## YIKADIK...TEMİZLENDİ Mİ?

Ahmet Türkan tarafından yazıldı

Pazar, 19 Mayıs 2024 19:38 - Son Güncelleme Pazar, 19 Mayıs 2024 19:38

---

gerçek olması, dahası kanıksanmış olması bir bana mı tuhaf geliyor..?

Geçtiğimiz hafta içinde de Eğirdir Gölü'ne dair bir belgesel izledim. Dalgıçlar göle dalıyor, çekiyorlar, sümüksü bir madde dibi kaplamış, göldeki yaşamın %80'i yok olmuş, kalan %20 balık ise tutuluyor. Satılıyor. Yeniliyor. Şuursuzluğun çok ötesinde, adeta bir delilik hali... Temel sebep gölün çevresinde yapılan elma yetiştiriciliği. Daha doğrusu elma ağaçlarını senede 30 kere ilaçlayan vicdan yoksunu üreticiler, toprağa sızan ve gölü besleyen yeraltı sularına karışan zehir... İzlerken vallahi beynim zonkladı. Pamuk yığınlarında uyuyan çocukların zirai ilaçtan ölmesi mi dersiniz, Fethiye'de portakal ilaçlıyorum derken onkoloji servislerine yığılan çiftçileri mi... Antalya seralarında domates tarımı yapıyorum derken tünelin sonundaki ışığı görenleri mi ya da..?

Çiftçi masum değil. Çiftçi ne yaptığını biliyor. Çiftçi bunu zoraki yapmadı - yapmıyor ve hiç kimse bunu çiftçiye zorla dayatmıyor. Çiftçinin önüne "Vicdan mı yoksa daha çok para mı?" diye bir soru geliyor ve çiftçi gayet ne yaptığının farkında olarak, sonuçlarının gayet farkında olarak seçimini yapıyor. Yeni de değil. 1950'lerden beri...

DDT'yi hatırlarsınız. En yoğun uygulanan bölge Adana idi. DDT - BHS karışımının binlerce tonu uçaklardan atıldı. Arılar, böcekler, fareler, kuşlar... Her şey bu tozlama altında can verdi. Oysa kurdu yiyen böcekler, böcekleri yiyen kuşlar, böcek yumurtalarını yiyen fareler, fareleri yiyen yılanlar derken muhteşem bir ekolojik denge sürüyordu. Toprak bereketli idi ve ilaca ihtiyaç olduğuna dair hiçbir emare de yoktu. Aç gözlülük ile, daha çok ve daha çok para hırsı ile hepsi alt üst oldu.

Aynısı Karadeniz'de oldu. Karadeniz halkı önceleri devletin sübvansesi ettiği fındık kurdu ilacına itiraz etti. Zirai mücadele memurlarını tarlaya sokmadı. İlaç atılınca arılar, böcekler, sonra böceği yiyen her şey ölüyor dediler. Korkmuşlardı. Sonra desteklemeler, bir yandan Türk fındığına ilgi, bir yandan artan fındık talebi, yükselen fiyatlar filan derken ne olduysa oldu, üreticiler vicdan ver cüzdan arasındaki seçimi kolayca yaptı. Fındık kurdu ilacına, hem de hamuduyla geçiş yapıldı. 1986'da Çernobil de buna mum dikti ve benim Karadeniz fındığı ile

## YIKADIK...TEMİZLENDİ Mİ?

Ahmet Türkan tarafından yazıldı

Pazar, 19 Mayıs 2024 19:38 - Son Güncelleme Pazar, 19 Mayıs 2024 19:38

---

işim o gün bitti. Ne oğlum Can, ne kızım İpek; Karadeniz fıındığı yemedi. O günden bugüne de, ilaç kullanımı Karadeniz'de hiç azalmadı. İsmi değişti, formülü değişti ama ilaçlama aşkı hiç değişmedi. Şimdilerde ağaç altlarında round-up kullanılıyor. Toprağı kızartan da odur. Bu paragrafa Karadeniz üreticilerinden birkaç kınama, bir - iki de dava gelecektir, gelsin. Tepkiyi doğru yere yöneltmelerini tavsiye ederim. Zehirlenmeyi reddediyor olduğum için suçlu ben olamam sanıyorum..?

ilaçlama her yerde, her bölgede devam etti. Ege'de önce tütün ilacı başladı. Tütün bitti. Sonra Ovası'nda pamuk ile start verildi. Şimdilerde de pamuk yerine tamamen GDO'lu mısır kaynıyor bu bölgeler. Yoğurttan süte, bisküviden baklavaya her şeye zerk olup sizi - bizi hasta ediyor. Fethiye'de, Antalya'da, Mersin'de, Gümüşhane ve Seferihisar'da zırl zırl narenciye ilaçlaması en vahşi hali ile ilerliyor. Yavuz Dizdar ve arkadaşlarını zehirleyen portakalın hikayesini okumuşsunuzdur... İşte o durum...

"E ne var? Tarım ilacı her yerde kullanılıyor." diyorlar. Kısmen doğrudur. Örneğin çok verdikleri "Avrupa'da da kullanılıyor..." örneği gerçektir. Ama çok önemli farklar vardır. Tarım ilacı, Avrupa'da reçete ile verilir. Adam o sene kaç adet marul diktiğini ilgili devlet kurumuna bildirir ve bu devletçe denetlenir. Sonra devlet bir hesaplama yapar, dikilen marula göre tam gelecek ölçüde tarım ilacı reçetesi yazar ve çiftçiye verir. Çiftçi bu reçete ile ilacı temin eder ve reçeteye uygun biçimde kullanır. Üzerine fikir yürütmez. Kural ne ise kurala uyar.

Bizde, tarım ilaçlarının ölçüsü Türk çiftçisine emanettir. 100 litre suya 10 gram atılacak diyelim. 10 gram, bizim çiftçinin gözüne elbette az görünüyor. Bakıyor ilacın bidonu da üç para bir şey... Yallah boca... Hasattan belirli bir süre önce ilacın kesilmesi kuralı imiş bilmem ne imiş... Onlar Avrupa işi...

DDT, böcekler üzerindeki güçlü toksik etkisi ile 1948'de Nobel ödülü aldı. Hayvanlar için son derece tehlikeli olduğu ve doğadaki besin zincirini bozduğu anlaşıldıca da 1970'lerde yasaklandı. Yasaklanışından 10 sene kadar sonra nihayet bizim de aklımız başımıza geldi ve bizde de yasaklandı. Ancak kasabalarda DDT'nin yasaklandığı anonsu geçince zirai ilaççılarda ne kadar DDT varsa çiftçi tamamını topladı. Üçer senelik daha stok yaptılar. Hala da merdiven altı, benzer formüller ile devam ediyor. Topraktan derelere, denizlere karışıyor. Denizde tutulmuş balıkta dahi çıkıyor.

Dört koldan ilaçlanıyoruz. Dört koldan zehirleniyoruz.

## YIKADIK...TEMİZLENDİ Mİ?

Ahmet Türkan tarafından yazıldı

Pazar, 19 Mayıs 2024 19:38 - Son Güncelleme Pazar, 19 Mayıs 2024 19:38

---

Pamuğa zehir giriyor; atlet, tulum, iç çamaşırı, gömlek giyiyoruz zehirleniyoruz. Tahıla atılıyor, ekmek olarak sofraya geliyor, zehirleniyoruz. Meyveye atılıyor, sebzeğe atılıyor, o kadarı da yetmiyor, toplanıyor, parafinleniyor, azotlanıyor, klimalardan mantar ilacı atılıyor... Şaka gibi... Zehirleniyoruz. İşler çığıırından fazlası ile çıktı ki artık herkesçe bilinsin, yüksek sesle konuşulsun isterim. Devletin regülasyonlarını, üreticinin vicdan kıstaslarını filan beklemekle bu iş olmuyor. Bir şeyin pazarda talebi varsa, buna ne devlet, ne de vicdan engel oluyor. Çünkü bu işin temelinde tüketicinin, yani "parayı verenin" talebi yatıyor.

Böceğın hasar vermediğı pırıl pırılık yeşillikler, bir koca torbanın bir tanesine bile kurt girmemiş elmalar, sineksiz marullar, asla böceklenmeyen pirinçler, unlar, bakliyatlar tercih etmenin anlamı böcek ilacı yemeyi tercih etmektir. Kural aslında bu kadar basittir. Marulun arasından çıkan salyangozu bahçeye bırakır, sineklenmiş brokoliyi sadece akan suyun altında kolayca temizlersiniz ama tarım ilacını asla temizleyemezsiniz. Bedeninize girer, birikir, birikir, bir sınırı aşar ve bedeniniz artık kaldırmaz hale gelir. Kolon CA ve özellikle löseminin etkin sebebi tarım ilacı kalıntısıdır. Düşünerek, ama gerçekten çok düşünerek atın adımlarınızı. Her şeyi sorun, sorgulayın, araştırın, anlatılanlar ile yetinmeyip kendi doğrunuzu bulun ve bunu paylaşmaktan hiç korkmayın. Acı ve iç karartıcı olsa da, gerçeğı duymaktan da öyle...

ALINTIDIR...